

39 Raport półroczny

Zmiany
stosowanych w Unii Europejskiej
procedur i praktyk dotyczących
kontroli parlamentarnej

Opracowane przez Sekretariat COSAC i przedstawione:

**LXIX Konferencji Komisji do Spraw
Unijnych Parlamentów Unii Europejskiej**
14-16 maja 2023 r.
Sztokholm

Pierwszy projekt sporządzony przez Sekretariat COSAC w dniu 21 kwietnia 2023 r. na podstawie odpowiedzi na kwestionariusz rozesłany do parlamentów/izb.

Konferencja Komisji do Spraw Unijnych Parlamentów Unii Europejskiej

SEKRETARIAT COSAC

MTY 03 R 010, 70 rue Montoyer, B-1047 Bruksela, Belgia E-mail:
secretariat@cosacsecr.ep.europa.eu | Tel: +32 2 284 3776

Spis treści

INFORMACJE OGÓLNE	3
Raporty półroczne COSAC	3
Uwaga dotycząca liczb	3
STRESZCZENIE	4
ROZDZIAŁ 1	7
ROLA PARLAMENTÓW/IZB W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW” ZWIĄZANYCH Z PRAWODAWSTWEM KLIMATYCZNYM „FIT FOR 55”	7
ROZDZIAŁ 2	12
ROLA PARLAMENTÓW W PRZYSPIESZONYM PROCESIE PODEJMOWANIA DECYZJI W ODPOWIEDZI NA KRYZYSY	12
- Rola parlamentów w zarządzaniu dostawami energii	12
- Rola parlamentów w postępowaniu z sankcjami i pomocą finansową w związku z rosyjską inwazją na Ukrainę	16
Dodatkowe informacje na temat rozdziału 2	23
ROZDZIAŁ 3	26
NAJLEPSZE PRAKTYKI W ZAKRESIE WYMIANY INFORMACJI MIĘDZY PARLAMENTAMI, W TYM WYKORZYSTANIE IPEX	26
- IPEX i wymiana informacji między parlamentami	26
- Wymiana informacji między parlamentami/izbami (inna niż poprzez IPEX)	28

INFORMACJE OGÓLNE

Jest to Trzydziesty dziewiąty raport półroczny Sekretariatu Konferencji Komisji do Spraw Unijnych Parlamentów Unii Europejskiej (COSAC).

Raport półroczny COSAC

XXX Konferencja Komisji do Spraw Unijnych Parlamentów Unii Europejskiej (COSAC) postanowiła, że Sekretariat COSAC będzie sporządzał raporty półroczne oparte na faktach, które będą publikowane przed każdym zwyczajnym posiedzeniem konferencji. Celem raportów jest przedstawienie przeglądu zmian w procedurach i praktykach w Unii Europejskiej, które są istotne dla kontroli parlamentarnej.

Wszystkie raporty półroczne są dostępne na stronie internetowej IPEX, po wejściu na tę stronę [przeglądu](#) lub po przejściu na odpowiednią stronę [spotkania](#).

Trzy rozdziały niniejszego raportu półrocznego opierają się na informacjach przekazanych przez parlamenty narodowe państw członkowskich Unii Europejskiej i Parlament Europejski. Termin składania odpowiedzi na kwestionariusz do 39 Raportu Półrocznego upłynął 16 marca 2023 r.

Zarys niniejszego raportu został przyjęty na spotkaniu przewodniczących COSAC, które odbyło się 30 stycznia w Sztokholmie.

Co do zasady, raport nie odnosi się do wszystkich parlamentów czy izb, które udzieliły odpowiedzi na dane pytanie. Zamiast tego stosowane są przykłady ilustrujące.

Należy pamiętać, że w niektórych przypadkach respondenci mogą udzielić więcej niż jednej odpowiedzi na pytania wielokrotnego wyboru. Może to tłumaczyć wszelkie zauważalne rozbieżności w całkowitej liczbie odpowiedzi na dane pytanie i w ten sposób można uwzględnić całkowitą liczbę respondentów.

Pełne odpowiedzi otrzymane od 39 parlamentów narodowych/izb z 27 państw członkowskich i Parlamentu Europejskiego znajdują się w Załączniku na [Stronie internetowej COSAC IPEX](#).

Uwaga dotycząca danych liczbowych

Spośród 27 państw członkowskich Unii Europejskiej w 15 istnieje parlament jednoizbowy, a w 12 - dwuizbowy. Ze względu na istnienie systemów zarówno jednoizbowych, jak i dwuizbowych, w 27 państwach członkowskich Unii Europejskiej istnieje łącznie 39 izb/parlamentów narodowych.

Parlamenty narodowe Austrii, Irlandii i Hiszpanii, pomimo że są dwuizbowe, przedkładają jeden zestaw odpowiedzi na kwestionariusz, zatem maksymalna liczba respondentów, uwzględniając Parlament Europejski, wynosi 37. Uzyskano 37 odpowiedzi na kwestionariusz.

STRESZCZENIE

ROZDZIAŁ 1: ROLA PARLIAMENTÓW/IZB W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW” ZWIĄZANYCH Z PRAWODAWSTWEM KLIMATYCZNYM „FIT FOR 55”

Pierwszy rozdział 39 Raportu półrocznego COSAC rzuca światło na to, w jaki sposób Parlamente zajmowały się pakietem „Fit for 55”, czy to poprzez kontrolę propozycji legislacyjnych, czy też poprzez monitorowanie stanowisk rządów krajowych w Radzie UE.

Prawie wszystkie parlamenty/izby odpowiedziały, że posiadają stałą komisję zajmującą się sprawami środowiska i klimatu, a tylko jeden powołał tymczasową wspólną komisję w celu koordynowania rozpatrywania różnych i dokumentów legislacyjnych zawartych w pakiecie „Fit for 55”.

Przeważająca większość parlamentów/izb przeprowadziła kontrolę pakietu „Fit for 55”, a tylko jeden poinformował, że nie przeprowadzono żadnej kontroli. Gdy poproszono o wskazanie środków, za pomocą których ta kontrola została wdrożona, dwa najistotniejsze z nich to „*debata na poziomie komisji*” oraz „*kontrola konkretnych wniosków legislacyjnych*”. Tylko trzy parlamenty/izby przyjęły uzasadnioną opinię.

Na pytanie, czy będą zaangażowani w opracowanie krajowej strategii osiągnięcia wiążących celów narodowych przewidzianych we wniosku dotyczącym przeglądu rozporządzenia w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych, taka sama liczba respondentów poinformowała, że będą (16) i że nie będą (16) uczestniczyć w takiej procedurze.

ROZDZIAŁ 2: ROLA PARLAMENTÓW W PRZYSPIESZONYM PROCESIE PODEJMOWANIA DECYZJI W ODPOWIEDZI NA KRYZYSY

Drugi rozdział 39 Raportu półrocznego ma na celu ocenę, w jaki sposób i kiedy parlamenty/izby były zaangażowane w przyspieszony proces decyzyjny na szczeblu UE podczas ostatnich kryzysów, takich jak pandemia COVID-19 (ograniczenia podróży, wsparcie finansowe, koordynacja certyfikatów COVID-19 i koordynacja szczepionek) oraz inwazja Rosji na Ukrainę (sankcje, dostawy energii oraz wsparcie w odpowiedzi na wysokie ceny energii elektrycznej).

W niniejszym rozdziale po pierwsze omówiono rolę parlamentów/izb w zarządzaniu dostawami energii. Przeważająca większość parlamentów/izb odpowiedziała twierdząco na pytanie, czy posiada stałą komisję zajmującą się kwestiami energetycznymi, a większość przeanalizowała również nadzwyczajne posiedzenia Rady zorganizowane w ramach konfiguracji Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii (TTE) w ciągu ostatniego roku (2022). Najczęściej odbywało się to w drodze debat na szczeblu komisji lub przesłuchań ministrów na posiedzeniu plenarnym lub na szczeblu komisji.

W odpowiedzi na pytanie, które ze wstępnie wybranych wniosków legislacyjnych w dziedzinie energii były rozpatrywane w ciągu ostatniego roku (2022), wskazywano najczęściej dwa akty prawne: rozporządzenie Rady w sprawie zwiększenia solidarności poprzez lepszą koordynację zakupów gazu, transgranicznej wymiany gazu i wiarygodnych wskaźników cenowych oraz rozporządzenie Rady w sprawie interwencji kryzysowej w celu zaradzenia wysokim cenom energii.

Cztery parlamenty/izby poinformowały, że przeprowadziły debatę lub omówiły fakt, że art. 122

Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), który umożliwia szybką procedurę przyjmowania przepisów w szczególnych przypadkach, był wielokrotnie wykorzystywany jako podstawa prawna do przyjmowania środków nadzwyczajnych. Na kolejne pytanie, czy zastosowanie takiego artykułu wpłynęło na ich zdolność do kontroli i monitorowania tej szybkiej procedury, Parlament Europejski, jako przykład, zauważył, że dwie komisje jednogłośnie stwierdziły, że procedura ta stanowi obejście roli Parlamentu Europejskiego jako współprawodawcy.

Dwa parlamenty/izby odpowiedziały twierdząco na pytanie, czy w odniesieniu do wcześniej określonego wykazu rozporządzeń UE mających zastosowanie przez ograniczony czas większość nalegała, aby te instrumenty prawne obowiązywały przez dłuższy okres lub na stałe, większość parlamentów/izb odpowiedziała jednak, że taka większość się nie pojawiła.

Ponadto w drugim rozdziale przeanalizowano również rolę parlamentów/izb w postępowaniu z sankcjami i pomocą finansową w związku z rosyjską inwazją na Ukrainę. Na pytanie, które komisje są odpowiedzialne za sprawy dotyczące sankcji, najtrafniejszą odpowiedzią wśród parlamentów/izb była „komisja spraw zagranicznych” (23 odpowiedzi).

Tylko trzy parlamenty/izby odpowiedziały, że nie omawiały sankcji wobec Rosji i Białorusi w związku z inwazją na Ukrainę, natomiast 24 parlamenty/izby przeprowadziły dyskusje na szczeblu plenarnym.

Na pytanie, czy zajęły stanowisko w sprawie sankcji wobec Rosji i Białorusi w związku z inwazją na Ukrainę, 17 z 37 parlamentów/izb podjęło uchwałę w tej sprawie, natomiast 12 odpowiedziało przecząco. Siedemnastu respondentów udzieliło również negatywnej odpowiedzi na pytanie o ich zaangażowanie w monitorowanie wdrażania sankcji, jedynie 12 z 16 odpowiedzi twierdzących zostało doprecyzowanych poprzez opis procesu monitorowania.

Na pytanie, czy parlamenty/izby przeanalizowały proces decyzyjny i negocjacje Rady w sprawie nałożenia sankcji na Rosję i Białoruś w związku z inwazją na Ukrainę, 25 respondentów odpowiedziało twierdząco. Najczęściej stosowanym narzędziem kontroli (17) była „*Debata na poziomie komisji*”. Wreszcie wsparcie finansowe dla Ukrainy w związku z rosyjską inwazją na Ukrainę zostało omówione przez 32 respondentów, a tylko pięć parlamentów/izb odpowiedziało negatywnie.

Na pytanie, czy parlamenty/izby kontrolowały unijny proces decyzyjny w zakresie ograniczenia innych niż niezbędne podróży do UE, niewiele ponad połowa (18) wskazała, że to zrobiła, przy czym najczęstszą metodą były debaty na szczeblu komisji.

Poproszona o ocenę, czy tymczasowe odstępstwo od Regulaminu Rady, umożliwiające stosowanie zwykłej procedury pisemnej przy przyjmowaniu aktów prawnych Rady, wpłynęło na ich zdolność do kontroli decyzji, znaczna większość respondentów stwierdziła, że środek ten nie wpłynął (27), a tylko pięciu wskazało, że wpłynął na ich zdolność do kontroli decyzji.

Wreszcie, w odpowiedzi na pytania dotyczące instrumentu odzyskiwania należności NextGenerationEU, przytłaczająca większość (36) odpowiedziała, że omawiała ten instrument, a znaczna większość (28) zajęła stanowisko w tej sprawie.

ROZDZIAŁ 3: NAJLEPSZE PRAKTYKI W ZAKRESIE WYMIANY INFORMACJI MIĘDZY

PARLAMENTAMI, W TYM KORZYSTANIE Z SYSTEMU IPEX

Trzeci rozdział 39 Raportu półrocznego ma na celu określenie najlepszych praktyk w zakresie wymiany informacji między parlamentami/izbami narodowymi a Parlamentem Europejskim, w tym wykorzystania systemu IPEX. Celem niniejszego rozdziału jest po pierwsze zbadanie, w jaki sposób parlamenty w swoich działaniach związanych z UE wykorzystują informacje, które udostępniają i wymieniają, a po drugie sprawdzenie, jaki rodzaj informacji ma dla nich szczególną wartość.

Zdecydowana większość parlamentów/izb publikuje informacje w systemie IPEX co tydzień lub co miesiąc i czyni to w celu wymiany informacji związanych z kontrolą dokumentów UE. Inne pozycje najczęściej publikowane w IPEX to wiadomości z działalności parlamentu w sprawach UE oraz informacje o strukturach i procedurach parlamentarnych dotyczących spraw UE.

Parlamenty/Izby szukają w systemie IPEX głównie informacji związanych z konferencjami międzyparlamentarnymi. Inne częste wyszukiwania dotyczą kontroli pomocniczych i opinii w ramach dialogu politycznego, a także informacji kontaktowych, informacji proceduralnych dotyczących stanu zaawansowania prac w innych parlamentach lub wiadomości z parlamentów.

Jeśli chodzi o wykorzystanie informacji dostępnych w systemie IPEX, znaczna większość parlamentów/izb sięga po publikacje IPEX podczas kontroli dokumentów UE na poziomie personelu oraz podczas poszukiwania informacji uzupełniających, które mają być przedstawione na szczeblu politycznym. Informacje dotyczące opinii lub uzasadnionych opinii wydanych przez inne parlamenty/izby są w większości przypadków udostępniane pracownikom parlamentarnym i komisjom parlamentarnym.

Prawie wszystkie parlamenty uznały, że informacje stały się bardziej aktualne i dostępne po ostatniej aktualizacji systemu IPEX (IPEX wersja 3).

W prawie połowie parlamentów/izb korespondenci IPEX znajdują się w Sekretariacie Komisji do spraw UE lub w Sekretariacie UE, natomiast pozostała część mówiła o tym, że korespondent IPEX znajduje się w innych jednostkach w ramach ich struktury parlamentarnej.

Jeśli chodzi o platformy, poza IPEX, na których parlamenty/izby regularnie publikują informacje na temat kontroli dokumentów UE, zdecydowana większość wymieniła oficjalną stronę internetową parlamentu. Ponad połowa parlamentów/izb publikuje je również w swoich wewnętrznych bazach danych UE, a prawie jedna trzecia robi to w mediach społecznościowych.

Poza IPEX-em prawie wszystkie parlamenty/izby regularnie wymieniają informacje za pośrednictwem sieci stałych przedstawicieli parlamentów narodowych w Brukseli. Sieć ECPRD i wymiana między Przewodniczącymi Komisji to inne możliwe sposoby wymiany informacji.

Zdecydowana większość parlamentów/izb wykorzystuje informacje otrzymane od sieci przedstawicieli parlamentów narodowych w Brukseli jako informacje ogólne na szczeblu politycznym lub podczas kontroli projektów aktów ustawodawczych pod kątem przestrzegania zasady pomocniczości. Inne możliwe zastosowania dotyczą kontroli politycznej projektów aktów prawnych. Parlament Europejski poinformował, że goszczenie w swojej siedzibie przedstawicieli parlamentów narodowych pomogło wzmocnić współpracę międzyparlamentarną i koordynować wspólne działania w trybie doraźnym.

ROZDZIAŁ 1

ROLA PARLIAMENTÓW/IZB W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z PRAWODAWSTWEM KLIMATYCZNYM „FIT FOR 55”

PEIERWSZY ROZDZIAŁ 39 RAPORTU PÓLROCZNEGO ma na celu ocenę, w jaki sposób pakiet „Fit for 55” był rozpatrywany w parlamentach/izbach, a mianowicie kontrolę wniosków legislacyjnych i monitorowanie stanowisk rządu narodowego w radzie.

Rola parlamentów narodowych/izb w rozwiązywaniu problemów związanych z prawodawstwem klimatycznym „Fit for 55”

1.1 Na pytanie, czy posiadają stałą komisję zajmującą się sprawami środowiska i klimatu, 33 z 37 parlamentów/izb odpowiedziało twierdząco. Tylko trzy (belgijski *Sénat/Senaat*, maltańska *Kamra tad-Deputati* i słoweński *Državni svet*) poinformowały, że nie mają takich specjalnych komisji.

Parlament Europejski zauważył, że Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (ENVI) miała przewagę w większości spraw związanych z „Fit for 55”. Biorąc pod uwagę obecną strukturę komisji, kierownictwo nad poszczególnymi aktami pakietu „Fit for 55” znajdowało się w rękach więcej niż jednej komisji.

1.2 Na pytanie, czy została utworzona wspólna komisja tymczasowa w celu koordynacji rozpatrywania różnych wniosków i dokumentów legislacyjnych zawartych w pakiecie „Fit for 55”, jedynie belgijska *Chambre des représentants/Kamer van volksvertegenwoordigers* odpowiedziała pozytywnie.

1.3 Przeważająca większość parlamentów/izb zadeklarowała, że w jakiś sposób skontrolowała pakiet „Fit for 55” (36 z 37 respondentów). Jedynie belgijski *Sénat/Senaat* odpowiedział, że taka kontrola nie została przeprowadzona.

1.4 Dwoma najistotniejszymi wskazanymi, z możliwością wielokrotnego wyboru, środkami, za pomocą których ta kontrola została wdrożona okazały się „*Debata na poziomie komisji*” (34 odpowiedzi) oraz „*Poprzez kontrolę konkretnych wniosków legislacyjnych*” (24 odpowiedzi).

Tylko trzy parlamenty/izby przyjęły uzasadnioną opinię (czeski *Senát*, francuski *Sénat* i irlandzkie *Houses of the Oireachtas*).

Poniższa tabela zawiera zestawienie udzielonych odpowiedzi od 37 respondentów:

WNIOSEK	ODPOWIEDŹ
<i>Debata w izbie¹</i>	8
<i>Debata na szczeblu komisji</i>	34
<i>Przesłuchania ministrów na szczeblu plenarnym lub komisji</i>	16
<i>Przyjmując uzasadnioną opinię</i>	3
<i>Podejmując uchwałę</i>	8
<i>Przyjmując mandat negocjacyjny dla rządu</i>	11
<i>Poprzez kontrolę realizacji konkretnych wniosków legislacyjnych</i>	24
<i>Inne, proszę określić</i>	9
Ogółem respondentów	37

Niektórzy respondenci (dziewięciu) wskazali jako odpowiedź „inne” i w związku z tym doprecyzowali sposób przeprowadzenia tej kontroli.

Czeski *Senát* wspomniał, że poinstruował rząd co do sposobu postępowania, zaznaczając jednak, że nie jest to prawnie wiążący mandat negocjacyjny. Niderlandzka *Eerste Kamer* prowadziła dialog polityczny z Komisją Europejską na temat propozycji społecznego funduszu klimatycznego². Niderlandzka *Staten-Generaal: Tweede Kamer* wspomniała o technicznym briefingu Komisji Europejskiej oraz o spotkaniach wideo z posłami innych parlamentów narodowych, jak również z posłami do Parlamentu Europejskiego, oprócz promowania zintegrowanej debaty na temat całego pakietu „Fit for 55” na poziomie plenarnym.

Włoska *Camera dei deputati* zauważyła, że kilka wniosków legislacyjnych zawartych w pakiecie „Fit for 55” zostało przeanalizowanych przez Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego i/lub Komisję Transportu i Komunikacji i/lub Komisję Działalności Gospodarczej i Handlu, dodając, że w odniesieniu do każdego wniosku właściwa komisja lub komisje wydały dokument końcowy.

Senat RP poinformował, że Komisja Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej, opierając się na opinii Komisji Nadzwyczajnej do spraw klimatu, przyjęła w ramach dialogu politycznego opinie w sprawie konkretnych propozycji legislacyjnych tego pakietu „Fit for 55”.

Słoweński *Državni svet* podkreślił, że w Komisji Stosunków Międzynarodowych i Spraw Europejskich odbyła się debata na temat propozycji stanowiska Republiki Słowenii w sprawie komunikatu Komisji „Fit for 55”: realizacja unijnego celu klimatycznego na 2030 r. w drodze do neutralności klimatycznej. Izba ta wydała również opinię, w której z zadowoleniem przyjęła cele pakietu „Fit for 55”, uznając je za niezbędne dla przeciwdziałania zmianom klimatu.

Hiszpańskie *Kortezy Generalne* dodały, że zostały złożone pisemne zapytania do właściwego

¹ Termin „*Debata w izbie*”, w kontekście tego typu pytań i dalej, należy rozumieć jako „*Debata na posiedzeniu plenarnym*”.

² COM (2021) 568

ministra. Na koniec szwedzki *Riksdag* dodał, że zorganizowano konsultacje na poziomie komisji z przedstawicielami rządu.

Parlament Europejski sprecyzował, że jego komisje uzupełniły lub planują uzupełnić powyższe opcje o międzyparlamentarne posiedzenia komisji, przesłuchania komisarzy oraz pracę przy negocjowaniu wyników pakietu „Fit for 55”.

1.5 Na pytanie, czy parlamenty/izby będą zaangażowane w opracowanie narodowej strategii osiągnięcia wiążących celów narodowych przewidzianych we wniosku dotyczącym przeglądu rozporządzenia (UE) 2018/842 w sprawie obowiązujących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie w latach 2021-2030, taka sama liczba respondentów poinformowała, że będzie zaangażowana (16) oraz że nie będzie brała udziału w takiej procedurze (16).

Austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*, belgijska *Chambre des représentants/Kamer van volksvertegenwoordigers*, bułgarskie *Narodno sabranie*, niderlandzka *Staten-Generaal: Tweede Kamer*, estoński *Riigikogu*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundestag*, greckie *Vouli ton Ellinon*, irlandzkie *Houses of the Oireachtas*, włoski *Senato della Repubblica*, łotewska *Saeima*, litewski *Seimas*, luksemburska *Chambre des Députés*, portugalska *Assembleia da República*, rumuński *Parlamentul României: Camera Deputaţilor*, szwedzki *Riksdag* należą do tych 16 respondentów, którzy poinformowali, że będą zaangażowani.

Wśród 16 parlamentów/izb, które nie przewidywały żadnego zaangażowania w opracowanie takiej strategii, znalazły się: belgijski *Sénat/Senaat*, chorwacki *Hrvatski sabor*, czeski *Senát*, duński *Folketing*, niderlandzka *Eerste Kamer*, fińska *Eduskunta*, francuskie *Assemblée nationale*, niemiecki *Bundesrat*, węgierski *Országgyűlés*, maltańska *Kamra tad-Deputati*, polski *Senat* i *Sejm*, rumuński *Senat*, słoweński *Državni zbor* i słoweński *Državni svet* oraz hiszpańskie *Cortes Generales*.

Pięć parlamentów/izb odpowiedziało „inne” i doprecyzowało swoje stanowiska. Czeska *Poslanecká sněmovna* poinformowała, że nie posiada żadnych informacji w tej sprawie. Cypryjskie *Vouli ton Antiprosopon* zauważyło, że ponieważ Cypr jest demokracją prezydencką z wyraźnym podziałem władzy, Izba Reprezentantów nie może upoważnić władzy wykonawczej w zakresie formułowanej polityki, ani nie może jej formułować. Zauważyło jednak, że izba może kontrolować działania władzy wykonawczej dotyczące Strategii Narodowej przyjętej dla osiągnięcia celów narodowych.

Włoska *Camera dei deputati* przyznała, że nawet jeśli procedura nie została jeszcze ustalona, izba zawsze brała udział w opracowywaniu narodowych strategii dotyczących ograniczenia emisji gazów cieplarnianych za pomocą rezolucji, dochodzeń wyjaśniających i przesłuchań.

Słowacka *Národná rada* zauważyła, że po proponowanym przeglądzie rozporządzenia konieczne jest dostosowanie różnych narodowych dokumentów strategicznych do nowych przepisów UE. Wśród nich „Strategia niskoemisyjnego rozwoju Republiki Słowackiej do 2030 roku z perspektywą do 2050 roku” oraz „Zintegrowany Narodowy Plan Energetyczno-Klimatyczny 2021 – 2030”. Dlatego stwierdziła, że nowa ustawa narodowa w sprawie zmiany klimatu, której celem jest u ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w różnych sektorach, odegrałaby ważną rolę w osiągnięciu celów określonych w przeglądzie rozporządzenia. *Národná rada* była odpowiedzialna za uchwalanie słowackiego ustawodawstwa, dlatego jej rola polegała przede wszystkim na przyjmowaniu wszelkich prawnie wiążących aktów dotyczących potrzebnych zmian, a także na kontrolowaniu wszelkich

dokumentów rządowych, jeśli zachodziła taka potrzeba.

Parlament Europejski uznał tę kwestię za niemającą zastosowania.

1.6 Dziesięciu respondentów udzieliło dodatkowych informacji na temat tego rozdziału. Austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat* wspomniały, że roczny raport ministerstwa federalnego dostarcza posłom wiedzy na ten temat. Duński *Folketing* poinformował, że niedawno podjął decyzję o powołaniu „grupy roboczej ds. polityki klimatycznej i energetycznej UE”. Grupa ta została utworzona przez posłów z Komisji Klimatu, Energii i Użyteczności Publicznej oraz Komisji Spraw Europejskich i miała się skupić nie tylko na pakiecie „Fit for 55”, ale ogólnie na polityce klimatycznej i energetycznej UE.

Francuski *Sénat* poinformował, że w odniesieniu do pytania 1.4 przyjął dwie uzasadnione opinie³ dotyczące zgodności z zasadą pomocniczości, a w kwestii 1.5 zauważył, że francuska „ustawa o klimacie i odporności”⁴ przewiduje ustawę o programowaniu narodowej polityki energetycznej, która w szczególności dostosuje narodową strategię niskoemisyjną.

Niemiecki *Bundesrat* zauważył, że niemieckie kraje związkowe przyczyniły się do osiągnięcia celów klimatycznych zgodnie z rozporządzeniem o podziale wysiłków i federalną ustawą o ochronie klimatu. Niemiecki *Bundestag* poinformował, że Komisja Działań na rzecz Klimatu i Energii regularnie kontroluje rządowy Krajowy Plan Działań na rzecz Energii i Klimatu.

Litewski *Seimas* podkreślił, że Komisja Spraw Europejskich regularnie obradowała nad inicjatywami pakietu „Fit for 55” w celu upoważnienia Litwy do zajęcia stanowiska na posiedzenia Rady, a także w ramach kontroli parlamentarnej. Komitet rozpatrzył również nieoficjalny rządowy dokument dotyczący pakietu „Fit for 55” wraz ze stanowiskiem negocjacyjnym Litwy.

Portugalska *Assembleia da República* zauważyła, że w odniesieniu do pytania 1.5, oprócz innych kompetencji, Komisja Środowiska i Energii monitorowała sprawy związane ze zrównoważonym rozwojem i kryzysem klimatycznym, w tym środki łagodzenia zmian klimatu i środki przystosowawcze, narodową strategię kontroli gazów cieplarnianych i zarządzanie ekstremalnymi zdarzeniami w scenariuszach zmian klimatu. W związku z tym oczekiwano, że parlament będzie zaangażowany w opracowanie narodowej strategii dla osiągnięcia powyższych celów.

Szwedzki *Riksdag* podkreślił, że rząd musi uzyskać poparcie Riksdagu dla swoich stanowisk w sprawie polityki UE i dlatego przed spotkaniami w Radzie UE i w Radzie Europejskiej konsultował się z Komisją Riksdagu do spraw Unii Europejskiej. Zgodnie ze szwedzkim ustawodawstwem klimatycznym rząd powinien co cztery lata przedkładać *Riksdagowi* plan działań w zakresie polityki klimatycznej, który opisuje planowane środki redukcji emisji oraz w jakim stopniu podjęte i planowane środki miały przyczynić się do osiągnięcia narodowych i globalnych celów klimatycznych.

Parlament Europejski sprecyzował, że ze względu na szeroki zakres pakietu „Fit for 55” komisje

³ Uchwała nr 141 z 27 lipca 2022 r. w sprawie projektu dyrektywy dotyczącej energii odnawialnej (COM(2022) 222) oraz uchwała nr 31 z 8 listopada 2021 r. w sprawie projektu rozporządzenia dotyczącego użytkowania gruntów, leśnictwa i rolnictwa (COM (2021) 554).

⁴ (Ustawa nr 2021-1104 z dnia 22 sierpnia 2021 r. o przeciwdziałaniu zmianom klimatu i wzmocnieniu odporności na ich skutki).

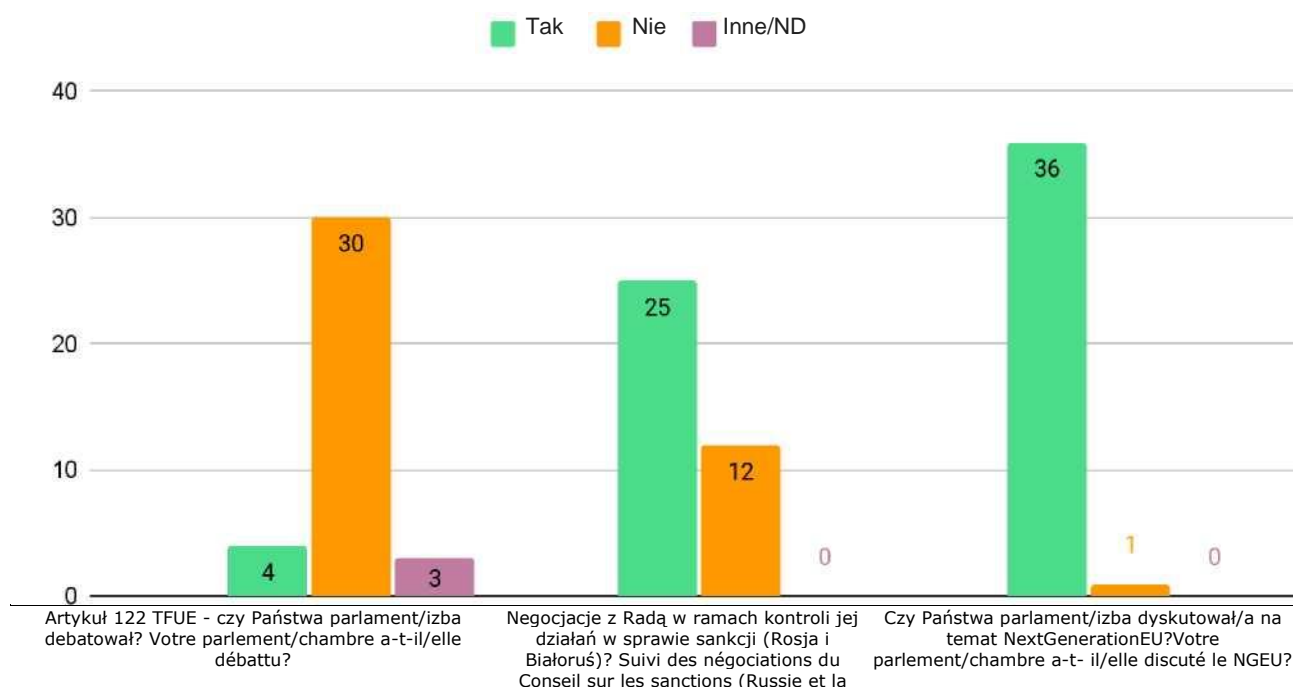
wiodące ściśle współpracowały z licznymi komisjami stowarzyszonymi w trakcie całego procesu legislacyjnego, aby zapewnić, że ich wiedza fachowa została odzwierciedlona w stanowiskach Parlamentu Europejskiego.

Ponadto poszczególne komisje skontrolowały pracę władzy wykonawczej przy opracowywaniu pakietu „Fit for 55”.

ROZDZIAŁ 2

ROLA PARLAMENTÓW W PRZYSPIESZONYM PROCESIE PODEJMOWANIA DECYZJI W ODPOWIEDZI NA KRYZYSY

DRUGI ROZDZIAŁ 39 SPRAWOZDANIA PÓLROCZNEGO ma na celu podkreślenie, w jaki sposób i kiedy parlamenty/izby były zaangażowane w przyspieszony proces decyzyjny na szczeblu UE podczas ostatnich kryzysów, takich jak pandemia COVID-19 (ograniczenia podróży, wsparcie finansowe, koordynacja certyfikatów COVID-19 i koordynacja szczepionek) oraz inwazja Rosji na Ukrainę (sankcje, dostawy energii i wsparcie w odpowiedzi na wysokie ceny energii elektrycznej).

- Rola parlamentów w zarządzaniu dostawami energii

2.1 Na pytanie, czy mają stałą komisję zajmującą się kwestiami energetycznymi, zdecydowana większość parlamentów/izb (31 z 37) odpowiedziała „tak”. Tylko belgijski *Sénat/Senaat*, chorwacki *Hrvatski sabori* maltańska *Kamra tad-Deputati* odpowiedziały „nie”.

Kolejne trzy parlamenty/izby wskazały odpowiedź „inne”, w tym polski *Sejm*, który określił, że kwestiami energetycznymi zajmuje się Komisja ds. UE. Rumuńska *Camera Deputaților* sprecyzowała, że kwestie energetyczne leżą w gestii innych komisji parlamentarnych, takich jak Komisja Przemysłu i Usług. Słoweński *Državni svet* podał, że nie posiada stałej komisji zajmującej się kwestiami energetycznymi, ale Komisja Samorządu Terytorialnego i Rozwoju Regionalnego jest właściwa w sprawach dotyczących samorządu terytorialnego, rozwoju regionalnego, ochrony środowiska i planowania przestrzennego, infrastruktury komunalnej, transportowej i gospodarczej oraz morskiej jako elementów rozwoju regionalnego, polityki gospodarki mieszkaniowej i dostaw pochodnych ropy naftowej.

2.2 Na pytanie, czy kontrolowały nadzwyczajne posiedzenia Rady zorganizowane w składzie Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii (TTE) w ciągu ostatniego roku (2022) 22 parlamenty/izby odpowiedziały „tak”, 14 odpowiedziało „nie”, a jeden parlament/izba odpowiedział „nie dotyczy”.

W ramach działań następczych parlamenty/izby, które odpowiedziały twierdząco, zostały poproszone o określenie, na jakim poziomie odbyła się kontrola, poprzez wybór z zestawu wcześniej określonych alternatyw, z możliwością wielokrotnego wyboru. Odpowiedzi 22 parlamentów/izb, które w minionym roku (2022) kontrolowały nadzwyczajne posiedzenia Rady TTE, rozkładały się następująco:

SPOSÓB KONTROLI	ODPOWIEDŹ
<i>Debata w izbie</i>	3
<i>Debata na szczeblu komisji</i>	15
<i>Przesłuchania ministrów na szczeblu plenarnym lub na szczeblu komisji</i>	11
<i>Podejmując uchwałę</i>	2
<i>Przyjmując mandat negocjacyjny dla rządu</i>	7
<i>Poprzez kontrolę realizacji konkretnych wniosków legislacyjnych</i>	5
<i>Inne, proszę określić</i>	7
Ogółem respondentów	22

Wśród parlamentów/izb, które wybrały opcję „inne”, niderlandzka *Tweede Kamer* sprecyzowała, że w przypadku większości nadzwyczajnych posiedzeń Rady ds. TTE zamiast debaty przeprowadzono procedurę pisemną na poziomie komisji, podczas której posłowie mogli zgłaszać pytania do właściwego ministra. Francuski *Sénat* poinformował, że jego Komisja Spraw Europejskich zorganizowała trzy posiedzenia okrągłego stołu z udziałem różnych ekspertów. Greckie *Vouli ton Ellinon* wspomniało, że debaty dotyczące zarządzania dostawami energii, zarówno na szczeblu narodowym, jak i europejskim, odbywały się zarówno w izbie, jak i we właściwych komisjach. Węgierski *Országgyűlés* podkreślił, że nadzór parlamentarny był prowadzony przez odpowiednie komisje, i zauważył, że wynik nadzwyczajnego posiedzenia Rady TTE, które odbyło się 30 września 2022 r., został omówiony przez Komisję Spraw Europejskich. Portugalska *Assembleia da República* odnotowała, że choć nie było to posiedzenie nadzwyczajne, Komisja Spraw Europejskich oraz Komisja Środowiska i Energii przeprowadziły wspólne wysłuchanie z udziałem ministra środowiska i działań klimatycznych dotyczące wyników posiedzenia Rady ds. TTE, które odbyło się 25 października 2022 r. Słoweński *Državni zbor* określił, że rząd informował Komitet do Spraw UE o swoim stanowisku przed każdym posiedzeniem Rady. Szwedzki *Riksdag* odnotował, że przed posiedzeniami Rady przedstawiciele rządu obradowali z Komisją Przemysłu i Handlu oraz konsultowali się z Komisją Spraw UE. Parlament Europejski zaznaczył, że Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (ITRE) odbywała regularne spotkania z unijnym komisarzem ds. energii Kadrim Simsonem, podczas których omawiali posiedzenia Rady związane z cenami energii.

2.3 Parlamenty/Izby były pytane o to, czy w ciągu ostatniego roku (2022) rozpatrywano którykolwiek z wybranych wcześniej zestawów wniosków ustawodawczych w dziedzinie energii, przy czym dopuszczalne były wielokrotne wybory. Jeśli tak, poproszono ich również o określenie, który z tych wniosków został poddany kontroli.

Odpowiedzi zostały rozdzielone zgodnie z poniższą tabelą, z uwzględnieniem korespondencji z danymi wnioskami legislacyjnymi:

WNIOSEK LEGISLACYJNY	ODPOWIEDŹ
<i>Rozporządzenie Rady w sprawie interwencji w sytuacji nadzwyczajnej w celu rozwiązania problemu wysokich cen energii</i>	17
<i>Rozporządzenie Rady w sprawie skoordynowanych środków zmniejszających zapotrzebowanie na gaz</i>	14
<i>Rozporządzenie Rady w sprawie zwiększenia solidarności dzięki lepszej koordynacji zakupów gazu, wiarygodnym poziomom odniesienia cen i transgranicznej wymianie gazu oraz wiarygodnych wskaźników cenowych</i>	18
<i>Rozporządzenie Rady ustanawiające ramy służące przyspieszeniu wdrażania rozwiązań w zakresie energii odnawialnej i pomp ciepła</i>	13
<i>Rozporządzenie Rady w sprawie ustanowienia mechanizmu korekty rynku w celu ochrony obywateli Unii i gospodarki przed nadmiernie wysokimi cenami</i>	15
N/A	12
<i>Ogółem respondentów</i>	34
<i>Respondenci, którzy pominęli to pytanie</i>	3

W osobnym komentarzu Parlament Europejski sprecyzował ponadto, że Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi (AGRI) omówiła wpływ wysokich cen energii na rolników i sektor rolniczy.

2.4 Biorąc pod uwagę, że art. 122⁵ Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) był wielokrotnie wykorzystywany jako podstawa prawna do przyjmowania środków nadzwyczajnych, w tym rozporządzeń wymienionych w poprzednim pytaniu, zapytano parlamenty/izby, czy prowadziły jakiegokolwiek debaty lub dyskusje na temat wykorzystania tej konkretnej podstawy prawnej do przyjmowania środków nadzwyczajnych i czy miało to wpływ na ich zdolność do kontroli i monitorowania tej szybkiej procedury.

Spośród 37 respondentów, czeski *Senát*, duński *Folketing*, niemiecki *Bundestag*, a także rumuński *Senat* odpowiedziały „tak”, a 30 parlamentów/izb odpowiedziało „nie”.

Kolejne trzy parlamenty/izby wybrały opcję „inne”, w tym niderlandzka *Eerste Kamer*, która odnotowała, że Komisja Spraw Gospodarczych i Klimatu/Rolnictwa, Przyrody i Jakości Żywności przesłała Komisji Europejskiej pytania dotyczące art. 122, ale nie wydały żadnych dalszych oświadczeń politycznych w tej sprawie. *Sejm RP* sprecyzował, że podczas rozpatrywania przez jego Komisję do Spraw Unii Europejskiej projektu rozporządzenia Rady w sprawie interwencji nadzwyczajnej w celu rozwiązania problemu wysokich cen energii, zastosowanie art. 122 TFUE w tym kontekście zostało podniesione jako kwestia, która może stanowić niebezpieczne naruszenie procesu tworzenia prawa unijnego.

⁵ [Artykuł 122 TFUE](#) pozwala na zastosowanie szybkiej procedury, w której na przykład nie jest wymagane zatwierdzenie przez Parlament Europejski.

Parlament Europejski sprecyzował, że zarówno Komisja Budżetowa (BUDG), jak i Komisja Specjalna ds. Pandemii COVID-19 jednogłośnie uznały, że art. 122 TFUE omija Parlament Europejski w jego roli współprawodawcy, wyłączając go z procesu decyzyjnego, a tym samym naruszając równowagę instytucjonalną zapisaną w traktatach i stawiając pod znakiem zapytania zasadność i wiarygodność działań podejmowanych w ramach reagowania kryzysowego. Obie komisje zwróciły uwagę, że odwołanie się do tego postanowienia Traktatu było dopuszczalne jedynie w wyjątkowych okolicznościach, podczas gdy jego stosowanie stało się obecnie systematyczne. Parlament Europejski zauważył ponadto, że sprzeciwia się wielokrotnemu wykorzystywaniu tej wybranej podstawy prawnej, gdy nie są spełnione warunki przewidziane w Traktatach. Komisje BUDG i COVI podkreśliły również, że w obecnym kontekście bardziej odpowiednie byłyby rozwiązania alternatywne w postaci pilnej procedury współdecydowania z odpowiednim nadzorem parlamentarnym lub przyspieszonej zwykłej procedury ustawodawczej.

2.5 W odniesieniu do wymienionych poniżej instrumentów prawnych, które miały zastosowanie przez ograniczony okres, zazwyczaj jeden rok, zapytano parlamenty/izby, czy większość w ich parlamencie/izbom należała, aby te instrumenty prawne miały zastosowanie przez dłuższy czas lub na stałe.

- *Rozporządzenie Rady w sprawie interwencji kryzysowej w celu zaradzenia wysokim cenom energii*
- *Rozporządzenie Rady w sprawie skoordynowanych działań na rzecz zmniejszenia zapotrzebowania na gaz*
- *Rozporządzenie Rady w sprawie zwiększenia solidarności poprzez lepszą koordynację zakupów gazu, transgraniczną wymianę gazu oraz wiarygodne wskaźniki cenowe*
- *Rozporządzenie Rady w sprawie ustanowienia ram przyspieszających wprowadzanie energii odnawialnej i pomp ciepła*
- *Rozporządzenie Rady ustanawiające mechanizm korekty rynkowej w celu ochrony obywateli i gospodarki przed nadmiernie wysokimi cenami*

Belgijska *Chambre des représentants/Kamer van volksvertegenwoordigers* oraz słoweński *Državni zbor* poinformowały, że większość w ich izbach należała, aby te instrumenty prawne miały zastosowanie przez dłuższy okres lub na stałe. Większość parlamentów/izb (24 z 37 respondentów) odpowiedziało, że taka większość nie powstała.

Spośród 37 respondentów 11 parlamentów/izb odpowiedziało „nie dotyczy”, w tym: belgijski *Sénat/Senaat*, bułgarski *Narodno sabranie*, chorwacki *Hrvatski sabor*, cypryjskie *Vouli ton Antiprosopon*, duński *Folketing*, niderlandzka *Eerste Kamer*, francuskie *Assemblée nationale*, niemiecki *Bundestag*, niemiecki *Bundesrat*, węgierski *Országgyűlés* oraz portugalska *Assembleia da República*.

W ramach pytania uzupełniającego skierowanego do tych parlamentów/izb, które odpowiedziały, że większość opowiada się za stosowaniem wyżej wymienionych instrumentów prawnych przez dłuższy czas lub na stałe, poproszono je o wskazanie, które konkretne przepisy podlegają tej analizie. Belgijska *Chambre des représentants/Kamer van volksvertegenwoordigers* wymieniła trzy instrumenty: rozporządzenie Rady w sprawie skoordynowanych wysiłków na rzecz ograniczenia popytu na gaz, rozporządzenie Rady w sprawie ustanowienia ram dla przyspieszenia wdrażania energii odnawialnej i pomp ciepła oraz rozporządzenie Rady ustanawiające mechanizm korekty rynkowej w celu ochrony obywateli i gospodarki przed nadmiernie wysokimi cenami. Słoweński *Državni zbor* podał rozporządzenie Rady w sprawie interwencji kryzysowej w celu rozwiązania

problemu wysokich cen energii.

- Rola parlamentów w postępowaniu z sankcjami i pomocą finansową w związku z rosyjską inwazją na Ukrainę

2.6 Na pytanie, które Komisje są odpowiedzialne za sprawy dotyczące sankcji, najtrafniejszą odpowiedzią wśród parlamentów/izb, które udzieliły odpowiedzi, była „Komisja Spraw Zagranicznych” (23 odpowiedzi). Piętnastu respondentów wskazało, że sankcjami zajmuje się przede wszystkim „Komisja ds. UE”, podczas gdy jednocześnie dziewięciu z nich (austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*, czeski *Senát*, duński *Folketing*, francuski *Sénat*, polski *Sejm*, polski *Senat*, portugalska *Assembleia da República*, słoweński *Državni zbor*, szwedzki *Riksdag*) odpowiedziało, że obie wymienione komisje były zaangażowane w ten proces.

Część respondentów wskazała odpowiedź „inne” i dalej precyzowała swoją odpowiedź. Austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat* wspomniały, że oprócz Komisji ds. UE i Komisji Spraw Zagranicznych można zaangażować również komisje sektorowe, w zależności od tematu.

Belgijski *Sénat/Senaat* odpowiedział, że nie ma kompetencji w tych sprawach. Cypryjskie *Vouli ton Antiprosopon* zauważyło, że Cypr jest demokracją prezydencką z wyraźnym podziałem władzy, a wszelkie decyzje dotyczące sankcji podejmowała władza wykonawcza, zauważając jednocześnie, że Izba Reprezentantów może jedynie kontrolować działania władzy wykonawczej związane z tą sprawą. Czeski *Senát* uzupełnił swoją odpowiedź dodając, że odpowiedzialność zależała w dużym stopniu od charakteru spraw przewidzianych sankcjami i że odpowiedzialna może być również Komisja Prawna i Konstytucyjna. Niemiecki *Bundestag* stwierdził, że odpowiedzialność została rozdzielona pomiędzy poszczególne Komisje w zależności od rodzaju sankcji. Oprócz Komisji Finansów i Komisji Działań Klimatycznych i Energii, które stanowiły prawo w zakresie sankcji w węższym znaczeniu, również Komisja ds. Unii Europejskiej i Komisja Spraw Zagranicznych były informowane o sankcjach i omawiały je na swoich posiedzeniach.

Łotewska *Saeima* sprecyzowała, że pomimo tego, iż Komisja Spraw Zagranicznych jest odpowiedzialna za sprawy dotyczące sankcji, Komisja Spraw Europejskich również omawiała kwestie sankcji, przyjmując mandat dla rządu na posiedzenia Rady UE. Maltańska *Kamra tad-Deputati* zauważyła, że debaty na temat sankcji odbywały się na Sesji Plenarnej. Rumuński *Parlamentul României: Camera Deputaților* stwierdził, że odpowiedzialna jest Komisja Prawna, Dyscyplinarna i Immunitetowa oraz że inne komisje parlamentarne mogą zostać powiadomione⁶. Rumuński *Senat* wskazał kilka komisji jako odpowiedzialne za sankcje: Komisję ds. UE, ale także Komisję ds. Prawnych, Nominacji, Dyscypliny, Immunitetów i Walidacji, Komisję ds. Budżetu, Finansów, Bankowości i Rynku Kapitałowego oraz Komisję ds. Gospodarki, Przemysłu i Usług.

Słoweńska *Državni svet* odpowiedziała, że komisją odpowiedzialną jest wspólna Komisja ds. Stosunków Międzynarodowych i UE. Słoweński *Državni zbor* sprecyzował, że zgodnie z ustawą o współpracy między Zgromadzeniem Narodowym a rządem w sprawach UE, rząd informował Komisję Spraw UE i Komisję Spraw Zagranicznych o swoich stanowiskach przed odpowiednimi posiedzeniami Rady.

⁶ Pełna odpowiedź określająca wszystkie Komisje znajduje się w załączniku do 39 RP.

Szwedzki *Riksdag* poinformował, że Komisja Spraw Zagranicznych ponosi ogólną odpowiedzialność za sprawy dotyczące sankcji. Komisja ds. UE była jednak zaangażowana w faktyczne przyjęcie sankcji na szczeblu UE, udzielając rządowi mandatu przed podjęciem decyzji przez Radę.

Parlament Europejski stwierdził, że nie ma kompetencji w zakresie proponowania, przyjmowania i wdrażania sankcji. Miała ona jedynie prawo do informacji o środkach podejmowanych na szczeblu Rady na podstawie wniosku Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa/Wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej (WP/WP) lub Komisji. Jednak w wyniku prawa do kontroli wysokiej przedstawiciel/wiceprzewodniczącej, Komisja Spraw Zagranicznych (AFET) posiadała kompetencje do oceny w imieniu parlamentu działań wysokiej przedstawiciel/wiceprzewodniczącej również w odniesieniu do proponowanych sankcji.

2.7 Na pytanie, czy omawiały sankcje wobec Rosji i Białorusi w związku z inwazją na Ukrainę, tylko trzy parlamenty/izby odpowiedziały negatywnie (cypryjskie *Vouli ton Antiprosopon*, czeska *Poslanecká sněmovna* i słoweński *Državni svet*). Dwadzieścia cztery parlamenty/izby odpowiedziały „*Tak, w izbie*”, a 19 omawiało tę kwestię na szczeblu komisji, natomiast dziewięć odpowiedzi obejmowało obie opcje (austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*, czeski *Senát*, estoński *Riigikogu*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundesrat*, łotewska *Saeima*, polski *Sejm*, szwedzki *Riksdag*, Parlament Europejski).

2.8 Na pytanie, czy parlamenty/izby przyjęły stanowisko w sprawie sankcji wobec Rosji i Białorusi w związku z inwazją na Ukrainę, 12 odpowiedziało negatywnie (belgijski *Sénat/Senaat*, cypryjskie *Vouli ton Antiprosopon*, czeska *Poslanecká sněmovna*, niderlandzka *Eerste Kamer*, niemiecki *Bundestag*, grecka *Vouli ton Ellinon*, węgierska *Országgyűlés*, irlandzka *Houses of the Oireachtas*, maltańska *Kamra tad-Deputati*, polski *Senat*, rumuński *Parlamentul României: Camera Deputaților*, słoweński *Državni zbor*).

Pięciu respondentów przyjęło mandat negocjacyjny dla rządu (austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*, estoński *Riigikogu*, duński *Folketing*, łotewska *Saeima*, szwedzki *Riksdag*). Dziesięć parlamentów/izb przyjęło stanowisko na szczeblu komisji (austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*, chorwacki *Hrvatski sabor*, czeski *Senát*, fińska *Eduskunta*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundesrat*, łotewska *Saeima*, polski *Sejm*, hiszpańskie *Cortes Generales*, szwedzki *Riksdag*), 10 w izbie (austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*, bułgarski *Narodno sabranie*, czeski *Senát*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundesrat*, włoski *Senato della Repubblica*, łotewska *Saeima*, polski *Sejm*, słowacka *Národná rada*, Parlament Europejski), a 17 z 37 respondentów przyjęło rezolucję w sprawie sankcji (austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*, belgijska *Chambre des représentants/Kamer van volksvertegenwoordigers*, czeski *Senát*, niderlandzka *Staten-Generaal: Tweede Kamer*, estoński *Riigikogu*, francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundesrat*, włoska *Camera dei deputati*, litewski *Seimas*, łotewska *Saeima*, luksemburska *Chambre des Députés*, polski *Sejm*, portugalski *Assembleia da República*, rumuński *Senat*, słoweński *Državni zbor*, Parlament Europejski).

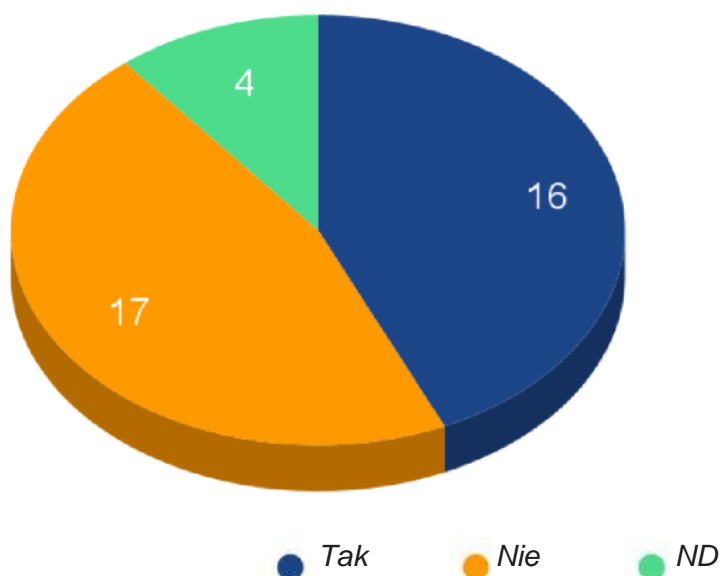
Cypryjskie *Vouli ton Antiprosopon* zauważyło, że w odniesieniu do pytania 2.7 inwazja Rosji na Ukrainę była przedmiotem debaty zarówno na poziomie komisji, jak i sesji plenarnej oraz że przyjęto rezolucję potępiającą inwazję.

Łotewska *Saeima* uzupełniła swoją odpowiedź na to pytanie stwierdzając, że stanowisko w sprawie

sankcji na poziomie Komitetu zostało przyjęte w formie mandatu dla u, natomiast stanowisko w izbie zostało przyjęte w formie rezolucji/oświadczenia.

Belgijski *Sénat/Senaat*, który w odniesieniu do pytania 2.7 doprecyzował, że przyjął kilka rezolucji w sprawie wojny na Ukrainie. W szczególności wymienił rezolucję w sprawie potępienia rosyjskiej inwazji na Ukrainę⁷, czy w sprawie walki z bezkarnością za zbrodnie wojenne na Ukrainie⁸, w której zwrócił się do rządu o podjęcie odpowiednio sankcji wobec Rosji i Białorusi oraz zapewnienie wykonania różnych wcześniej podjętych sankcji.

2.9 Na pytanie, czy brali udział w monitorowaniu realizacji sankcji, 17 respondentów odpowiedziało „nie”, a 16 „tak”. Cztery parlamenty/izby odpowiedziały, że pytanie to nie ma zastosowania (bułgarski *Narodno sabranie*, węgierski *Országgyűlés*, rumuński *Parlamentul României: Camera Deputaților*, słoweński *Državni zbor*).

parlamenty/izby, które odpowiedziały „tak” (16), zapytano, w jaki sposób monitorowały wdrażanie sankcji i 12 z nich udzieliło odpowiedzi.

Belgijska *Chambre des représentants/Kamer van volksvertegenwoordigers* poinformowała, że monitorowanie wdrażania odbywa się w ramach debat dotyczących spraw bieżących lub pytań ustnych kierowanych do Ministrów: Spraw Zagranicznych, Spraw Europejskich, Handlu Międzynarodowego i Federalnego Ministra ds. Instytucji Kultury.

Chorwacki *Hrvatski sabor* poinformował, że Komisja Spraw Zagranicznych przeprowadzała regularne przesłuchania dotyczące wdrażania sankcji i że debaty te były zamknięte dla publiczności. Stwierdził również, że Komisja Spraw Europejskich, Komisja Spraw Zagranicznych i Komisja

⁷ Senat dok. 7-330/2

<https://www.senate.be/www/webdriver?MItabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=application/pdf&MIvalObj=117441039>

⁸ Senat dok. 7-361/2

<https://www.senate.be/www/webdriver?MItabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=application/pdf&MIvalObj=117441095>

Gospodarki przeprowadziły wspólną debatę na temat wpływu sankcji na gospodarkę Chorwacji.

Niderlandzka *Staten-Generaal*: *Tweede Kamer* zauważyła, że przyjęła rezolucje w sprawie wdrożenia sankcji⁹ oraz że Komisja Spraw Zagranicznych odbyła comiesięczną debatę poprzedzającą Radę Spraw Zagranicznych, w której omawiano wdrożenie sankcji. Komitet monitorował również prace nad nowymi przepisami dotyczącymi sankcji niderlandzkich, które rząd zamierzał zaproponować latem.

Francuski *Sénat* sprecyzował, że monitoring został wprowadzony poprzez nadzór rządu, a dokładniej w ramach debat przed posiedzeniami Rady Europejskiej. Odbywały się one na sali obrad oraz w Komisji Spraw Europejskich podczas przesłuchania Sekretarz Stanu ds. UE, zwłaszcza gdy składała ona raport z posiedzeń Rady Europejskiej.

Niemiecki *Bundestag* poinformował, że Komisja Finansów otrzymuje raporty od rządu federalnego w ramach parlamentarnej kontroli działań rządu i administracji.¹⁰ Włoska *Camera dei deputati* zaznaczyła, że monitoring był prowadzony w ramach debat i przesłuchań na temat inwazji na Ukrainę w Komisji Spraw Zagranicznych. Włoski *Senato della Repubblica* wyjaśnił, że debaty na temat sankcji odbyły się podczas posiedzeń plenarnych lub posiedzeń komisji, które miały miejsce przed posiedzeniami Rady Europejskiej.¹¹

Łotewska *Saeima* stwierdziła, że to Komisja Spraw Zagranicznych omawiała sytuację związaną z wprowadzeniem sankcji.

Litewski *Seimas* odpowiedział, że odpowiedzialne instytucje rządowe składają Komisji Spraw Zagranicznych raporty z wdrażania sankcji UE oraz że Komisja Spraw Zagranicznych jest również odpowiedzialna za przyjęcie mandatu negocjacyjnego dla rządu. Stwierdził ponadto, że Komisja Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony zajmowała się *doraźnymi* przypadkami wdrażania sankcji UE na Litwie w ramach kontroli parlamentarnej.

Maltańska *Kamra tad-Deputati* zauważyła, że choć Parlament Maltański nie ma specjalnej struktury, a posłowie mieli możliwość zwrócenia się o informacje podczas tury pytań parlamentarnych.

Sejm RP prowadził *doraźne* dyskusje na posiedzeniach Komisji Spraw Europejskich.

Szwedzki *Riksdag* odnotował, że kwestia wdrożenia sankcji została poruszona z rządem poprzez pisemne konsultacje z Komisją Spraw UE.

Parlament Europejski odnotował, że Komisja Gospodarcza i Monetarna (ECON) zorganizowała wysłuchanie publiczne na temat wpływu gospodarczego sankcji na gospodarkę Rosji i UE oraz że Komisja Kontroli Budżetowej (CONT) zaplanowała na 22 marca 2023 r. dyskusję na temat tego, jak zapobiec sytuacji, w której fundusze UE trafiają do firm i osób powiązanych z listą sankcji UE-Rosja.

2.10 Na pytanie, czy parlamenty/izby przeanalizowały proces decyzyjny i negocjacje Rady w sprawie nałożenia sankcji na Rosję i Białoruś w związku z inwazją na Ukrainę, 25 respondentów odpowiedziało twierdząco. Dwanaście odpowiedziało „nie” (chorwacki *Hrvatski sabor*, czeska

⁹ Na przykład w sprawie wzmocnienia zdolności Ministerstwa Spraw Zagranicznych do wdrażania i egzekwowania sankcji oraz ułatwienia wymiany informacji między agencjami rządowymi.

¹⁰ Miało to miejsce na przykład w ramach raportów ECOFIN lub w ramach zbliżających się przygotowań do wprowadzenia kolejnych przepisów w zakresie prania pieniędzy.

¹¹ Ostatnia debata w izbie odbyła się 14 grudnia 2022 r., a na poziomie Komisji 8 lutego 2023 r.

Poslanecká sněmovna, niderlandzka *Eerste Kamer*, francuskie *Assemblée nationale*, niemiecki *Bundesrat*, niemiecki *Bundestag*, greckie *Vouli ton Ellinon*, polski *Sejm*, rumuński *Parlamentul României: Camera Deputaților*, rumuński *Senat*, słoweński *Državni svet*, hiszpański *Cortes Generales*).

Na prośbę o wskazanie, z możliwością wielokrotnego wyboru, sposobu realizacji tej kontroli, 14 respondentów wybrało odpowiedź „*Debata na sali obrad*”. Siedemnastu respondentów wskazało na „*Debatę na poziomie komisji*”. Przesłuchania ministrów na szczeblu plenarnym lub komisji w związku z sankcjami przeciwko Rosji i Białorusi odbyły się w 13 parlamentach/izbach. Uchwały zostały przyjęte przez 11 respondentów. Za przyjęciem mandatu negocjacyjnego dla rządu opowiedziano się w dziewięciu przypadkach (austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*, duński *Folketing*, estoński *Riigikogu*, fiński *Eduskunta*, łotewska *Saeima*, litewski *Seimas*, słowacka *Národná rada*, słoweński *Državni zbor*, szwedzki *Riksdag*). Opcję kontroli konkretnych wniosków ustawodawczych wybrały tylko trzy parlamenty/izby (niderlandzka *Staten-Generaal: Tweede Kamer*, estońskie *Riigikogu*, fińskie *Eduskunta*). Poniższa tabela ilustruje udzielone odpowiedzi.

SPOSÓB KONTROLI	ODPOWIEDŹ
<i>Debata w izbie</i>	14
<i>Debata na szczeblu komisji</i>	17
<i>Przesłuchania ministrów na szczeblu plenarnym lub na szczeblu komisji</i>	13
<i>Podejmując uchwałę</i>	11
<i>Przyjmując mandat negocjacyjny dla rządu</i>	9
<i>Poprzez kontrolę realizacji konkretnych wniosków legislacyjnych</i>	3
<i>Inne, proszę określić</i>	2
Ogółem respondentów	26

Dwóch respondentów udzieliło odpowiedzi „*inne*”. Rumuński *Parlamentul României: Camera Deputaților* oświadczył, że niektórzy posłowie skierowali pytania i interpelacje do właściwych ministerstw w ramach procedury nadzoru parlamentarnego. Szwedzki *Riksdag* określił, że rząd konsultował się z Komisją ds. UE w drodze procedury pisemnej w sprawie wszystkich sankcji przyjętych przez Radę, jak również w sprawie zmian istniejących sankcji. Jedenastu respondentów pominęło pytanie wyjaśniające.

2.11 Na pytanie, czy parlamenty/izby omawiały wsparcie finansowe dla Ukrainy w związku z inwazją Rosji na Ukrainę, 32 odpowiedziały pozytywnie, a pięć parlamentów/izb odpowiedziało „*nie*” (chorwacki *Hrvatski sabor*, cypryjskie *Vouli ton Antiprosopon*, czeski *Poslanecká sněmovna*, niderlandzka *Eerste Kamer*, greckie *Vouli ton Ellinon*). Spośród tych, którzy odpowiedzieli twierdząco, ośmiu respondentów przyjęło mandat negocjacyjny dla rządu (estoński *Riigikogu*, fińska *Eduskunta*, łotewska *Saeima*, litewski *Seimas*, polski *Sejm*, słowacka *Národná rada*, słoweński *Državni zbor*, szwedzki *Riksdag*). Czternaście państw przyjęło rezolucję w tej sprawie (austriacki

Nationalrat i *Bundesrat*, bułgarskie *Narodno sabranie*, czeski *Senát*, niderlandzka *Staten-Generaal: Tweede Kamer*, francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundesrat*, włoska *Camera dei deputati*, włoski *Senato della Repubblica*, litewski *Seimas*, luksemburska *Chambre des Députés*, rumuński *Senat*, słowacka *Národná rada*, Parlament Europejski). Szesnaście państw poinformowało, że przeprowadziło przesłuchania ministrów (austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*, belgijska *Chambre des représentants/Kamer van volksvertegenwoordigers*, belgijski *Sénat/Senaat*, czeski *Senát*, fińska *Eduskunta*, francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundestag*, łotewska *Saeima*, luksemburska *Chambre des Députés*, polski *Senat*, portugalska *Assembleia da República*, rumuński *Parlamentul României: Camera Deputaţilor*, rumuński *Senat*, słowacka *Národná rada*, szwedzki *Riksdag*). Debata na poziomie komisji odbyła się w 25 parlamentach/izbach, a 24 respondentów przeprowadziło debaty w izbie.

Szwedzki *Riksdag* sprecyzował ponadto, że Komisja Finansów była wielokrotnie informowana i odbyła kilka rozmów z rządem na temat wsparcia dla Ukrainy i instrumentu naprawczego NextGenerationEU.

- Rola parlamentów w procesie podejmowania decyzji dotyczących niektórych kwestii związanych z pandemią

2.12 Parlamenti/Izby zapytano, czy skontrolowały proces decyzyjny i negocjacje Rady w sprawie ograniczenia podróży do UE o charakterze niekoniecznym. Spośród 37 respondentów 18 potwierdziło, że skontrolowało proces, a 19 wskazało, że nie.

18 respondentów, którzy odpowiedzieli twierdząco, poproszono następnie o określenie, w jaki sposób kontrolowali proces podejmowania decyzji i negocjacje w Radzie. Największe znaczenie miały „*Debata na poziomie komisji*” (14 z 18), „*Debata na sali obrad*” (osiem) oraz „*Przesłuchania ministrów*” (siedem).

Tylko dwa parlamenti/izby przeanalizowały konkretne wnioski legislacyjne (fińska *Eduskunta*, Parlament Europejski), trzy przyjęły rezolucję (niemiecki *Bundesrat*, włoski *Senato della Repubblica*, Parlament Europejski) i wreszcie cztery przyjęły mandat negocjacyjny dla rządu (fińska *Eduskunta*, estoński *Riigikogu*, litewski *Seimas*, szwedzki *Riksdag*).

Szwedzki *Riksdag* dodał, że przeprowadzono kilka konsultacji pisemnych dotyczących ograniczeń w podróżowaniu, a w sprawie decyzji podejmowanych w drodze procedury pisemnej przeprowadzono konsultacje pisemne z Komisją Spraw UE.

Poniższa tabela zawiera podsumowanie odpowiedzi:

SPOSÓB KONTROLI	RESPONDENCI
<i>Debata w izbie</i>	8
<i>Debata na szczęblu komisji</i>	14
<i>Przesłuchania ministrów</i>	7
<i>Podejmując uchwałę</i>	3
<i>Przyjmując mandat negocjacyjny dla rządu</i>	4

<i>Poprzez kontrolę realizacji konkretnych wniosków legislacyjnych</i>	2
Ogółem respondentów	18

2.13 W czasie pandemii podjęto decyzję o tymczasowym odstępstwie od regulaminu Rady, umożliwiając zastosowanie zwykłej procedury pisemnej przy przyjmowaniu aktów prawnych Rady. parlamenty/izby poproszono o ocenę czy środek ten wpłynął na ich zdolność do kontrolowania decyzji podejmowanych w drodze procedury pisemnej. Spośród 37 respondentów tylko pięciu odpowiedziało „tak”, 27 odpowiedziało „nie”, a pięciu wskazało, że nie dotyczy to ich parlamentu/izby.

Pięciu respondentów, którzy odpowiedzieli twierdząco, to czeski *Senát*, niderlandzka *Staten-Generaal: Tweede Kamer*, łotewska *Saeima*, rumuński *Senat* i Parlament Europejski. Czeski *Senát*, Parlament Europejski i rumuński *Senat* sprecyzowały ponadto, że przeprowadziły debatę w izbie, a wszystkie pięć państw przeprowadziło debaty na szczelbu komisji. Ponadto czeski *Senát*, łotewska *Saeima* i Parlament Europejski przeprowadziły przesłuchania ministrów i przyjęły rezolucje. Łotewska *Saeima* jako jedyna przyjęła mandat negocjacyjny dla rządu. Wreszcie Parlament Europejski przeanalizował konkretne wnioski legislacyjne związane z decyzją Rady o zastosowaniu procedury pisemnej.

Szwedzki *Riksdag* przekazał również dodatkowe informacje, dodając, że podobnie jak w przypadku pytania 2.12, przeprowadzono kilka konsultacji pisemnych dotyczących ograniczeń w podróżowaniu, a w przypadku decyzji podejmowanych w drodze procedury pisemnej przeprowadzono konsultacje pisemne z Komisją Spraw UE. Parlament Europejski wspominał jako informację dodatkową, że debata w komisjach parlamentarnych i na posiedzeniu plenarnym (w sesji miesięcznej) została ograniczona podczas pandemii COVID-19. Na wczesnych etapach zarządzania kryzysowego uprawnienia Parlamentu Europejskiego były ograniczone w procesie decyzyjnym UE, natomiast kontrola i nadzór parlamentarny nad kilkoma instrumentami UE były ograniczone procedurami Rady, co nie dawało pełnej legitymizacji i wiarygodności działaniom podejmowanym w ramach reagowania kryzysowego.

Poniższa tabela zawiera podsumowanie odpowiedzi:

SPOSÓB KONTROLI	RESPONDENCI
<i>Debata w izbie</i>	3
<i>Debata na szczelbu komisji</i>	5
<i>Przesłuchania ministrów</i>	3
<i>Podejmując uchwałę</i>	2
<i>Przyjmując mandat negocjacyjny dla rządu</i>	1
<i>Poprzez kontrolę realizacji konkretnych wniosków legislacyjnych</i>	1
Ogółem respondentów	5

2.14 W odniesieniu do unijnego instrumentu naprawczego nowej generacji, mającego na celu

zarządzenie poważnym szkodom gospodarczym i społecznym spowodowanym przez pandemię, zapytano parlamenty/izby, czy omawiały instrument naprawczy. Przeważająca większość (36 z 37) odpowiedziała „tak” na to pytanie, a jedynym wyjątkiem był belgijski *Sénat/Senaat*.

Na pytanie o to, w jaki sposób instrument był omawiany, połowa (18 z 36) wspomniała, że przeprowadziła debatę w izbie, 33 parlamenty/izby przeprowadziły debatę na szczęblu komisji, a 22 poinformowały, że odbyły przesłuchania ministrów.

2.15 Na pytanie, czy parlamenty/izby przyjęły stanowisko w sprawie unijnego instrumentu naprawczego nowej generacji, znaczna większość (28 z 37) potwierdziła, że tak, natomiast dziewięć wskazało, że nie.

Spośród 28 parlamentów/izb, które odpowiedziały twierdząco, 13 wspomniało, że przyjęło stanowisko w izbie, natomiast zdecydowana większość, bo aż 23, uczyniła to na szczęblu komisji. Nieco ponad połowa (14 respondentów) zajęła stanowisko podczas przesłuchań ministrów, tyle samo parlamentów/izb (14) uczyniło to również poprzez podjęcie uchwał. Dziewięć parlamentów/izb przyjęło mandat negocjacyjny, a 10 odpowiedziało, że przyjęło stanowisko podczas kontroli konkretnych wniosków ustawodawczych.

Francuski *Senát* przekazał dodatkową informację, że przyjął rezolucję w sprawie zmienionego wniosku dotyczącego wieloletnich ram finansowych na lata 2021-2027 oraz wniosku dotyczącego instrumentu naprawczego w celu usunięcia skutków pandemii COVID-19¹². Szwedzki *Riksdag* zauważył ponadto, że Komisja Finansów była wielokrotnie informowana i odbyła kilka rozmów z rządem na temat instrumentu naprawczego NextGenerationEU.

Poniższa tabela zawiera podsumowanie odpowiedzi:

SPOSÓB KONTROLI	RESPONDENCI
<i>Debata w izbie</i>	13
<i>Debata na szczęblu komisji</i>	23
<i>Przesłuchania ministrów</i>	14
<i>Podejmując uchwałę</i>	14
<i>Przyjmując mandat negocjacyjny dla rządu</i>	9
<i>Poprzez kontrolę realizacji konkretnych wniosków legislacyjnych</i>	10
Ogółem respondentów	28

Dodatkowe informacje na temat rozdziału 2

Spośród 17 respondentów, którzy dostarczyli dodatkowych informacji do rozdziału 2, większość ich uwag została zapisana w odniesieniu do odpowiednich pytań powyżej. Osiem pozostałych uwag związanych z rozdziałem 2 zostało uwzględnionych poniżej.

¹² Uchwała nr 105 z dnia 22 czerwca 2020 r. <http://www.senat.fr/leg/tas19-105.html>.

Niderlandzka *Staten-Generaal: Tweede Kamer* poinformowała, że odbyła się pisemna debata dotycząca stanowiska Holandii w sprawie negocjacji w sprawie NextGenerationEU, a także debata plenarna. Zgłoszono kilka wniosków, ale przyjęto tylko bardzo niewielką ich liczbę.

Fińska *Eduskunta* dodała, że w swoim raporcie na temat polityki UE¹³ Wielki Komitet podkreślił potrzebę skutecznego wdrożenia instrumentu naprawczego, ponieważ stanowi on dobrą okazję do wsparcia długoterminowego potencjału wzrostu gospodarki, a także polityki klimatycznej i digitalizacji. *Eduskunta* dodała ponadto, że ważne jest, aby finansowanie ze strony UE było warunkowe i powiązane z poszanowaniem praworządności. Instrument powinien być postrzegany jako rozwiązanie wyjątkowe i jednorazowe, a nie służyć jako precedens.

Francuski *Sénat* przedstawił dodatkowe informacje na temat roli parlamentów w zarządzaniu dostawami energii. W kontekście kryzysu energetycznego *Sénat* przyjął ustawę o przyspieszeniu produkcji energii odnawialnej, która została ogłoszona w dniu 10 marca 2023 r.¹⁴ Ponadto *Sénat* rozpatrzył projekt ustawy o przyspieszeniu procedur związanych z budową nowych obiektów jądrowych w pobliżu istniejących obiektów jądrowych oraz eksploatacją istniejących obiektów.

Greckie *Vouli ton Ellinon* dodało, że dyskusje na temat europejskiej odpowiedzi na pandemię odbyły się na wspólnym posiedzeniu Komisji: ds. Gospodarczych i Społecznych, Produkcji i Handlu oraz Spraw Europejskich Parlamentu Greckiego, podczas którego zastępca ministra finansów poinformował posłów o planie odbudowy i odporności Grecji. Podczas ratyfikacji umowy finansowej dotyczącej instrumentu na rzecz odbudowy i odporności między Komisją Europejską a Republiką Grecką odbyły się również odpowiednie debaty we właściwych komisjach i na posiedzeniu plenarnym.

Włoski *Senato della Repubblica* wspomniał, że na poziomie komisji, a następnie izby, odbyły się debaty i przyjęto uchwały w sprawie wytycznych do sporządzenia narodowego planu odbudowy i odporności, samego projektu planu oraz raportu rządu z jego realizacji w pierwszym półroczu. *Senato della Repubblica* wspomniał również, że przeanalizował i zatwierdził konkretne akty prawne, zaproponowane przez rząd, dotyczące realizacji planu.

Litewski *Seimas* dodał, że w ramach kontroli Parlamentarnej Komisja Spraw Europejskich *Sejmu* była zaangażowana na wczesnym etapie w wysłuchiwanie raportów z postępów w opracowywaniu narodowego planu odbudowy i odporności, a także w jego wdrażaniu. W dniu 16 marca 2022 r. Komisja przyjęła decyzję „W sprawie realizacji planu odbudowy i odporności gospodarki Litwy nowej generacji” (plan NCL) i zwrócił się do rządu Republiki Litewskiej o składanie raportów z postępów we wdrażaniu środków w ramach planu NCL co dwa lata lub w razie potrzeby częściej, informując Komisję o realizacji kamieni milowych, celów i powiązanych wskaźników określonych w planie NCL. Litewski *Seimas* zauważył ponadto, że w parlamentarną kontrolę tej sprawy zaangażowane były także Komisja Budżetu i Finansów oraz Komisja Gospodarki.

Rumuński *Parlamentul României: Camera Deputaților* wyjaśnił, że debatował nad NextGenerationEU głównie w związku z kwestiami dotyczącymi Narodowego Planu Odbudowy i Odporności.

¹³ Raport SuVM 1/2021 vp.

¹⁴ Ustawa nr 2023-175.

Na koniec szwedzki *Riksdag* dodał, że rząd konsultował się z Komisją do Spraw UE przed posiedzeniami Rady, a także poprzez konsultacje pisemne w sprawie decyzji podejmowanych w drodze procedury pisemnej. Komisja Przemysłu i Handlu przeprowadziła rozmowy z rządem przed dodatkowym posiedzeniem Rady, a także w sprawie rozporządzeń dotyczących interwencji kryzysowej, zwiększenia solidarności poprzez lepszą koordynację zakupów gazu, ram przyspieszenia wdrażania energii odnawialnej oraz ustanowienia mechanizmu korekty rynkowej.

ROZDZIAŁ 3

NAJLEPSZE PRAKTYKI W ZAKRESIE WYMIANY INFORMACJI MIĘDZY PARLAMENTAMI, W TYM WYKORZYSTANIE IPEX

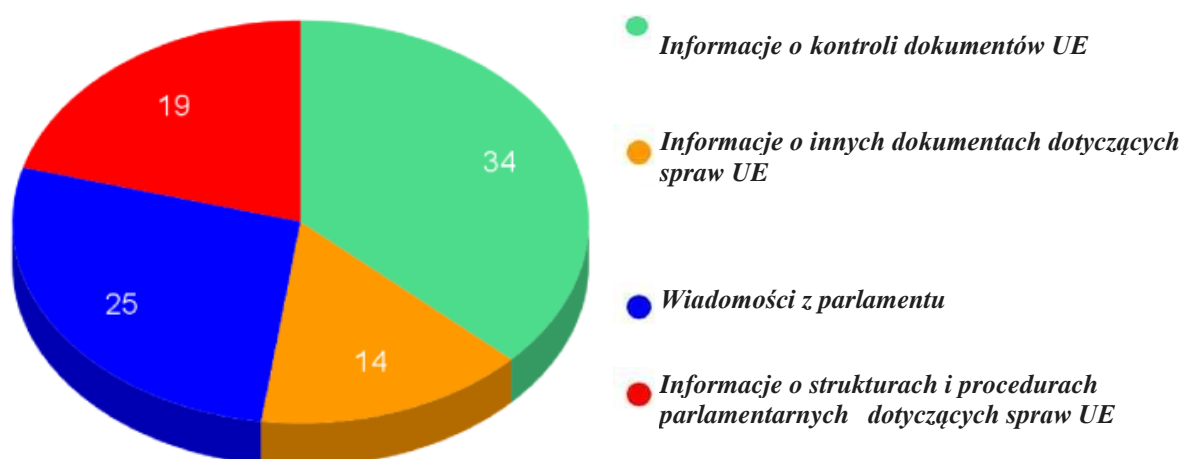
ROZDZIAŁ TRZECI 39 RAPORTU PÓŁROCZNEGO ma na celu określenie najlepszych praktyk w zakresie wymiany informacji między parlamentami/izbami narodowymi a Parlamentem Europejskim, w tym wykorzystania systemu IPEX. Celem niniejszego rozdziału jest po pierwsze zbadanie, w jaki sposób parlamenty/izby w swoich działaniach związanych z UE wykorzystują informacje, które udostępniają i wymieniają, a po drugie sprawdzenie, jaki rodzaj informacji ma dla nich szczególną wartość.

- IPEX i wymiana informacji między parlamentami

3.1.1 Na pytanie, jak często średnio parlamenty/izby publikują informacje w systemie IPEX, 16 z 37 respondentów zadeklarowało, że robi to co tydzień, 12 odpowiedziało, że robi to co miesiąc, osiem robiło to rzadziej, a jeden, słoweński *Državni svet*, nie umieścił żadnych informacji.

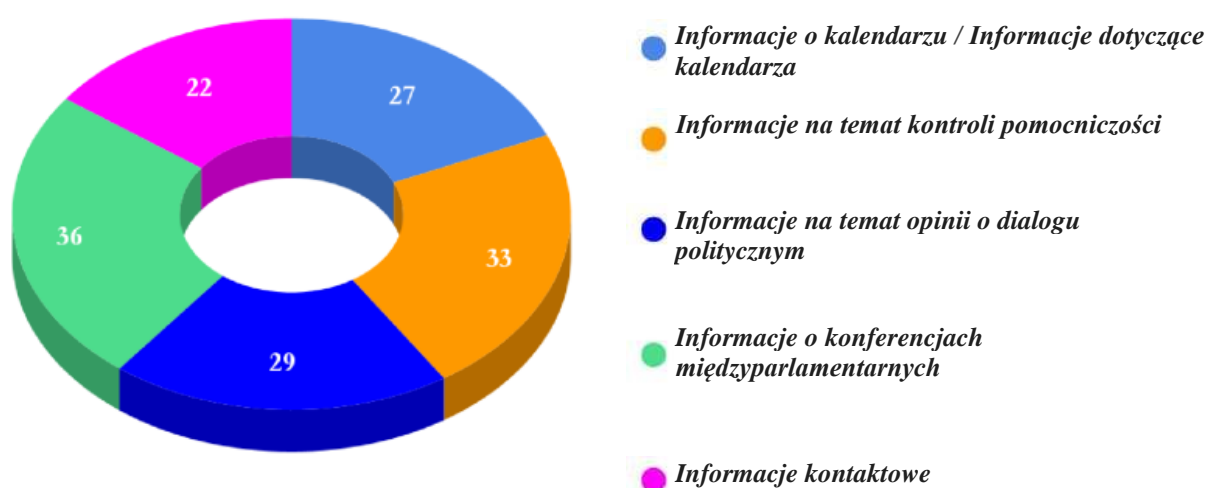
3.1.2 Na pytanie o to, jakiego rodzaju informacje udostępniają w systemie IPEX, zdecydowana większość parlamentów/izb (34 z 36 respondentów) wymieniła kontrolę dokumentów UE jako najczęściej publikowaną. Ponadto wiadomości z działalności parlamentu w sprawach UE były drugim najczęstszym tematem publikacji IPEX (25 z 36 respondentów). Dziewiętnastu respondentów opublikowało również informacje na temat struktur i procedur parlamentarnych dotyczących spraw UE, a 14 respondentów opublikowało inne dokumenty dotyczące spraw UE, głównie dokumenty parlamentarne dotyczące dokumentów unijnych, które nie znajdują się w Bazie Legislacyjnej IPEX.

JAKIE INFORMACJE PUBLIKUJE TWÓJ PARLAMENT/IZBA NA PLATFORMIE IPEX?

3.1.3 Na pytanie, jakiego rodzaju informacji parlamenty/izby szukały w systemie IPEX, respondenci wskazali, że sprawdzali głównie informacje związane z konferencjami międzyparlamentarnymi – zrobiło tak 36 z 37 badanych. Inne wspólne sprawy dotyczyły kontroli pomocniczości (33 respondentów), opinii w ramach dialogu politycznego (29) oraz informacji dotyczących kalendarza współpracy międzyparlamentarnej (27). Ponad połowa parlamentów/izb (22) poszukiwała w IPEX danych kontaktowych, informacji proceduralnych dotyczących stanu zaawansowania prac w innych parlamentach (21), wiadomości z parlamentów (18) lub informacji na temat struktur i procedur parlamentarnych dotyczących kwestii związanych z UE (17). Inne, rzadziej poruszane tematy obejmują ogólne informacje o IPEX (12), priorytetowe akta w innych parlamentach (dziewięć), oraz Sieć Wspierania Demokracji Parlamentu Europejskiego (dziewięć).

JAKICH INFORMACJI POSZUKUJE TWÓJ PARLAMENT NA PLATFORMIE IPEX?

3.1.4 Na pytanie, w jaki sposób wykorzystują dostępne w IPEX informacje z innych parlamentów/izb narodowych, zdecydowana większość respondentów (31 z 36) wskazała, że korzysta z publikacji IPEX przy analizie dokumentów UE na poziomie urzędników oraz przy poszukiwaniu informacji podstawowych, które mają być przedstawione na szczeblu politycznym (26).

Niektórzy respondenci wspomnieli jednak, że istnieją inne, mniej powszechne sposoby wykorzystania informacji z systemu IPEX. Na przykład węgierski *Országgyűlés*, rumuński *Parlamentul României: Camera Deputaților* oraz *Sejm* i *Senat RP* korzystały z informacji IPEX w biuletynach informacyjnych. Niderlandzka *Eerste Kamer* natomiast wykorzystywała je do tworzenia dokumentacji (*dossiers*) aktów prawnych UE, greckie *Vouli ton Ellinon* do umieszczania fragmentów wiadomości o IPEX na stronach internetowych parlamentu, a Parlament Europejski do organizacji wydarzeń międzyparlamentarnych.

3.1.5 Na pytanie o sposób rozpowszechniania informacji o opiniach lub uzasadnionych opiniach wydanych przez inne parlamenty/izby, z zestawu dopuszczonych wielokrotnych wyborów, najczęściej udzielano odpowiedzi, że są one udostępniane personelowi parlamentu (30 z 35 respondentów).

Komisje parlamentarne były drugim co do wielkości odbiorcą informacji IPEX-u (25), a mniej niż

połowa parlamentów wspomniała o tym, że były one przekazywane posłom (15). Rzadziej informacje z IPEX kierowano również do personelu politycznego (siedem), przewodniczących parlamentów (czterech), przy czym ci ostatni wymieniani byli konkretnie w czeskim *Senacie*, portugalskim *Assembleia da República*, szwedzkim *Riksdagu* i Parlamencie Europejskim, oraz grup politycznych (trzy), mianowicie w czeskim *Senacie*, francuskim *Sénat* i Parlamencie Europejskim. Łotewska *Saeima* przekazała również informacje uzyskane w IPEX do urzędów państwowych.

Słoweński *Državni svet* pominął to pytanie, a austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat* stwierdziły, że informacje są publicznie dostępne na IPEX.

3.1.6 Na pytanie, czy po ostatniej aktualizacji systemu IPEX (IPEX wersja 3) informacje stały się bardziej aktualne i dostępne, prawie wszystkie parlamenty/izby (34 z 36 respondentów) odpowiedziały twierdząco. Tylko dwóch respondentów (czeska *Poslanecká sněmovna* i polski *Sejm*), odpowiedziało negatywnie. Irlandzkie *Houses of the Oireachtas* pominęły to pytanie.

Szwedzki *Riksdag* wskazał, że z perspektywy jego najczęstszych użytkowników IPEX zauważono, że zwiększyła się ilość wiadomości i ich istotność. Szwedzki *Riksdag* stwierdził ponadto, że jego Komisja ds. Konstytucji popiera wszystkie ulepszenia, w wyniku których informacje na stronie internetowej IPEX stają się aktualne i kompletne. Ich zdaniem było jednak zbyt wcześnie, aby stwierdzić, czy nowa wersja strony internetowej spowodowała większą skłonność do zamieszczania informacji.

3.1.7 Na pytanie, gdzie w ich administracjach znajduje się korespondent IPEX, prawie połowa respondentów (16) wskazała sekretariat komisji do spraw UE. Sześciu respondentów stwierdziło, że korespondent znajduje się w sekretariacie UE (belgijski *Sénat/Senaat*, czeski *Senát*, duński *Folketing*, irlandzkie *Houses of the Oireachtas*, włoska *Camera dei deputati*, szwedzki *Riksdag*). W sumie 15 respondentów wskazało inne różne miejsca w ramach ich struktury parlamentarnej, począwszy od stałych przedstawicieli przy Parlamencie Europejskim (słoweński *Državni zbor*), departamentów/biur badawczych (włoski *Senato della Repubblica*, polski *Sejm*), departamentów/służb ds. stosunków międzynarodowych (cypryjskie *Vouli ton Antiprosopon*, maltańska *Kamra tad-Deputati*) lub w dwóch jednostkach – sekretariacie UE i jednostce ds. komunikacji/informatyki (fińska *Eduskunta*). Pozostała część tej grupy wymieniła inne działy, które w różny sposób pokrywają się z omówionymi powyżej przypadkami.

- Wymiana informacji między parlamentami/izbami (inna niż poprzez IPEX)

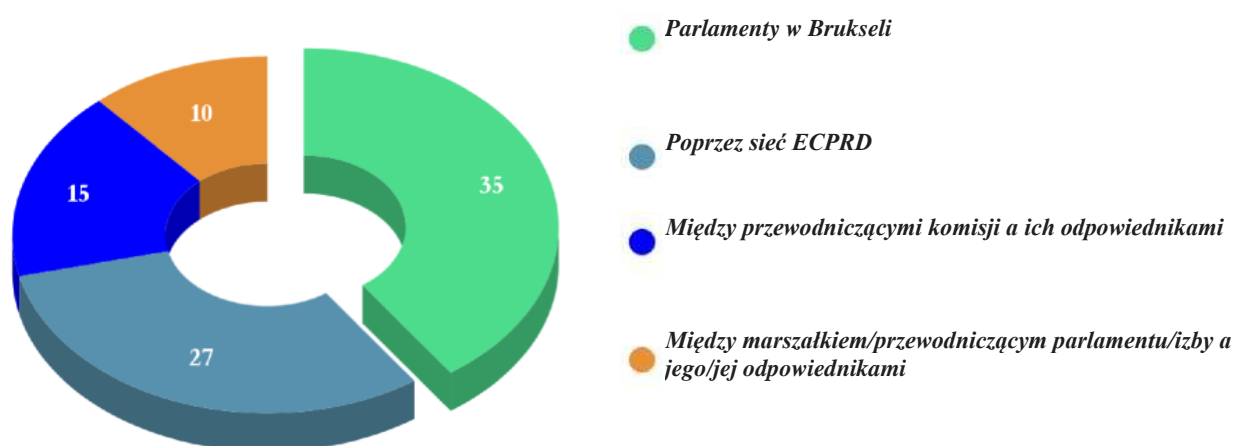
3.2.1 Parlamenty/izby zapytano również, na jakich platformach (jeśli w ogóle), oprócz IPEX, regularnie publikują informacje na temat kontroli dokumentów UE. Przeważająca większość (30 z 37 respondentów) stwierdziła, że regularnie publikuje takie informacje na oficjalnej stronie internetowej parlamentu. Ponadto, przy dopuszczalnym wyborze wielokrotnym, ponad połowa respondentów (19) publikowała również w swoich wewnętrznych bazach danych UE. Blisko jedna trzecia respondentów (11) stwierdziła, że opublikowała je w mediach społecznościowych. Wreszcie czterech respondentów (greckie *Vouli ton Ellinon*, maltańska *Kamra tad-Deputati*, słoweńskie *Državni svet* i *Državni zbor*) poinformowało, że nie korzystali z żadnej innej platformy niż IPEX.

3.2.2 Poproszeni o wskazanie, z możliwością wielokrotnego wyboru, za pośrednictwem jakich kanałów oprócz IPEX ich parlament/izba wymienia regularnie informacje, prawie wszyscy

respondenci (35 z 37) stwierdzili, że robią to za pośrednictwem sieci stałych przedstawicieli parlamentów narodowych w Brukseli. Sieć ECPRD została wymieniona przez 27 respondentów, a 15 stwierdziło, że wymiana ta miała miejsce między przewodniczącymi komisji ich parlamentu/izby i ich odpowiednikami. Prawie jedna trzecia respondentów (10), czyli austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*, belgijska *Chambre des représentants/Kamer van volksvertegenwoordigers*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundestag*, estoński *Riigikogu*, luksemburska *Chambre des Députés*, rumuński *Parlamentul României: Camera Deputaţilor*, słowacka *Národná rada*, szwedzki *Riksdag* i Parlament Europejski poinformowały, że wymiana odbywała się również pomiędzy marszałkiem/przewodniczącym parlamentu/izby a jego/jej odpowiednikami. O innych kanałach nie było mowy.

JAKIE KANAŁY INFORMACYJNE, OPRÓCZ IPEX-U, SĄ WYKORZYSTYWANE?

3.2.3 Z możliwością wielokrotnego wyboru zapytano parlamenty/izby, w jaki sposób wykorzystują informacje otrzymane od sieci stałych przedstawicieli parlamentów narodowych w Brukseli. Zdecydowana większość respondentów (29) wskazała informacje podstawowe dla szczebla politycznego i w podobnej liczbie odpowiedzi (28) respondenci stwierdzili, że wykorzystywali je podczas kontroli pomocniczości projektów aktów ustawodawczych. Kontrolę polityczną projektów aktów prawnych wymieniły 23 parlamenty/izby, a wczesną kontrolę strategii długoterminowych lub prognoz strategicznych wskazało 17 respondentów, a następnie 16 wymieniło kontrolę prac swojego rządu w sprawach UE.

Pięć parlamentów/izb stwierdziło, że wykorzystało informacje zebrane przez przedstawiciela w Brukseli w inny sposób.

Belgijski *Sénat/Senaat* odpowiedział, że informacje, w zależności od ich charakteru, są przekazywane na odpowiedni szczebel, natomiast belgijska *Chambre des représentants/Kamer van volksvertegenwoordigers* wspominała, że takie informacje są czasami przydatne również na szczeblu administracyjnym.

Łotewska *Saeima* poinformowała, że wykorzystuje je do organizowania prac Komisji Spraw Europejskich.

Szwedzki *Riksdag* stwierdził, że informacje zostały przekazane jednej z komisji, a także zostały wykorzystane do wsparcia monitorowania spraw UE przez komisje parlamentarne. Informacje te

zostały również wykorzystane do uzyskania danych kontaktowych odpowiednich osób przed wizytami w Brukseli.

Parlament Europejski poinformował, że goszczenie w swojej siedzibie przedstawicieli parlamentów narodowych pomogło wzmocnić współpracę międzyparlamentarną i koordynować *ad hoc* wspólne działania.

3.2.4 Parlamenty/izby zapytano, na którym etapie przygotowywania stanowiska w sprawie dokumentu UE ważne są informacje pozyskane ze źródeł innych niż IPEX. Miały one wskazać również, który etap tego procesu uważają za najważniejszy. Przeważająca większość (29 z 36 respondentów) stwierdziła, że miało to miejsce w trakcie procesu legislacyjnego na szczeblu UE, a następnie 27 podało wczesny etap, przed lub tuż po przedstawieniu projektu aktu prawnego. Ponad połowa odpowiedzi (19) wskazywała na związek z posiedzeniami Rady, prawie jedna trzecia respondentów (11) wspomniała, że robiła to w związku z trilogami, a dziewięciu wymieniło jako adekwatny etap posiedzenia komisji Parlamentu Europejskiego. Belgijska *Chambre des représentants/Kamer van volksvertegenwoordigers*, czeski *Senát*, niderlandzka *Erste Kamer*, polski *Senat* oraz Parlament Europejski stwierdziły, że dokonały tego po zakończeniu fazy legislacyjnej, w ramach kontroli postlegislacyjnej.

3.2.5 Wreszcie niektóre parlamenty/izby dodały różne sposoby, dzięki którym można by dalej rozwijać wymianę informacji na temat kwestii związanych z UE.

Celem niderlandzkiego *Tweede Kamer* było lepsze informowanie w fazie przedlegislacyjnej, fazie grup roboczych i fazie rozmów trójstronnych w procesie legislacyjnym UE, zgodnie z niedawno przyjętym raportem w sprawie poprawy dostępu do informacji UE.

Niemiecki *Bundestag* wspomniał, że wymiana informacji mogłaby bardziej koncentrować się na wcześniej zdefiniowanych kluczowych kwestiach. Dlatego też pomocne byłoby, gdyby parlamenty narodowe mogły również uzgodnić średnioterminowy program prac UE, tak jak to zwykle robią instytucje UE.

Włoski *Senato della Repubblica* zasugerował, że parlamenty narodowe powinny być zaangażowane w konsultacje z Komisją Europejską przed oficjalnym przedstawieniem projektu legislacyjnego.

Łotewska *Saeima* zasugerowała, że należy organizować więcej sesji publicznych podczas posiedzeń Rady UE, co umożliwiłoby śledzenie debat ministerialnych oraz dostęp do informacji dostarczanych przez Komisję Europejską na temat nowych projektów legislacyjnych/komunikatów, a także raportów z postępów i aktualizacji dostarczanych przez prezydencję w sprawach UE. *Saeima* opowiedziała się również za większą przejrzystością rozmów trójstronnych (trilogów), przede wszystkim za dostępem do łatwych w użyciu i zrozumiałych informacji o mandatach negocjacyjnych, co pozwoliłoby na śledzenie procesu legislacyjnego.

Litewski *Seimas* wspomniał, że należy nadal skutecznie wykorzystywać wszystkie istniejące formy wymiany informacji na temat UE oraz że informacje związane z UE powinny być aktywniej publikowane przez wszystkie parlamenty narodowe.

Senat RP wskazał, że IPEX dostarczał wielu przydatnych informacji, choć nie zawsze były one łatwe do znalezienia. Jako przykład izba ta wskazała, że informacje o działaniach parlamentów/izb po

Konferencji w sprawie przyszłości Europy (CoFE) można znaleźć jedynie za pomocą wyszukiwarki IPEX, a nie pod hasłem CoFE na stronie internetowej IPEX. Ponadto uznano, że informacje o wydarzeniach umieszczane w kalendarzu IPEX są pomocne, ale można by je ulepszyć poprzez automatyczne powiadomienie o nowych informacjach (np. programie lub informacjach praktycznych) umieszczanych w dokumentacji wydarzenia.

Portugalska *Assembleia da República* wskazała, że COSAC był ważnym forum promowania stosunków między parlamentami narodowymi oraz debaty na temat najistotniejszych kwestii, i stwierdziła, że szczególnie ważne jest propagowanie dwustronnych spotkań między odpowiednimi komisjami parlamentów narodowych w celu przyczynienia się do większej i bardziej dogłębnej debaty i kontroli tych kwestii.

Szwedzki *Riksdag* poinformował, że jego Komisja Konstytucyjna kilkakrotnie stwierdziła, że istnieje możliwość poprawy w zakresie rodzaju informacji zamieszczanych w IPEX-ie oraz że powinny być one oferowane w języku dostępnym dla innych parlamentów narodowych. Pozostałe komisje poparły to stanowisko. *Riksdag* uznał również, że informacje IPEX-u należy publikować jak najszybciej po udostępnieniu decyzji oraz że korzystne byłoby posiadanie kontaktu na szczeblu politycznym podczas przygotowywania danej sprawy.

39

Raport Półroczny

